

denne Lov, naar den gjordes til en Virkelighed, medførte Krav til Befolkningen. Ja, ganske vist gjør den Krav paa ikke blot enhver enkelt Person, thi det, vil jeg sige, kan enhver Mand udrette, men Krav, om hvilke jeg er overbevist, at de ville blive i en saadan Grad byrdefulde, at de ville hæmme hele vor Udvikling i andre Retninger paa en saadan Maade, at den Fordeel, der opnaaes ved at staae stærkt rustet, vil rigeligt opveies ved den Skade, som dette i andre Henseender fremkalder, fordi det standser den Udvikling, der i dette Sieblik i mine Tanker er i allerhøieste Grad nødvendig for dette lille Land, en Udvikling, der har saa stor Betydning, at den, naar den naaer det Hødepunkt, som den kan naae, naar vi ikke spille vor Evne paa store Krigsmaskiner og Krigsapparater, vil bringe os til at opnaae en saadan Anseelse og Anerkjendelse, at det vil betrygge os ligesaa meget som og meget mere end et stort Krigsapparat (Modsigelse). Ja, derom kan der have forskjellige Meninger, det veed jeg meget vel; men det staaer for mig som ganske sikkert, at et Folk, der i Cultur og Udvikling naaer et høit Trin, og det kunne vi naae, erhverver sig derved en Betryggelse, der under mange Forhold er langt mere værd end dette Forsvarsvæsen. Det anføres, at Landet dog alligevel har Evne til at betale. Ja, der komme vi tilbage til et Punkt, som jeg tidligere har berørt, men jeg vilde dog ønske, at Mange af de Herrer, der troe, at det er saa let at udrede mange forøgede Skatter, at Mange af de Herrer, der mene, at Landboeren sidder saa godt og luunt og behageligt i det, at han med stor Lethed vil kunne bære en betydeligt forøget Skattebyrde — at Mange af dem, der troe dette og ganske vist udtale det i Overbeviisning om, at deres Mening er fuldkommen rigtig, vilde forsøge at sætte sig hen som Ciere af en almindelig Bondegaard paa 60 a 80 Tdr. Land, som de have kjøbt til en Priis af 3 á 400 Rdl. pr. Td. Land, og forrente den halve Kjøbesum med 5 a 6 pCt.; jeg troer, at Lysten til at betale forøgede Skatter vilde forgaae Mange af dem, som nu mene, at dette ikke er vanskeligt. Paa samme Maade stiller det sig med enhver Jordbruger, der ikke er Cier, men be-

taler Afgifter af 14, 16, 18 Rd. pr. Tønde Land. Dertil kommer, at den tiltagende Cultur gjør Krav paa store Udgifter — og jeg indrømmer, at den er skreden betydeligt frem, men jeg maa dog samtidigt gjøre gjældende, at det er en Nødvendighed, at den skal skrive frem og skrive frem vedvarende, hvis vi ville følge med med de Kjæmpeskridt, som den øvrige Verden har gjort og gjør, og saa bliver sandelig det Overflut, der fremkommer, ingenlunde saa stort, som man forestiller sig. Den Tid, da vi høstede paa Grund af, at vore Forgængere ikke høstede, er forlængst forbi, og mange Jordbrugere ere allerede nu komne saa vidt, at de erkjende, at der maa gjøres ganske særlige Anstrengelser for kun at holde Jordens Productionsevne i Ligevægt med, hvad den har givet for en Snees Aar tilbage, fordi Forældrene have taget, hvad der dengang var tilovers, og det udræver særlige Anstrengelser at bringe Ligevægt tilbage overfor de øvrige Forhold. Naar der samtidigt menes, at der kunde spares betydelig Arbeidskraft, navnlig for de mindre Jordbrugere, naar man mener, at de tage for lidt Deel selv i Arbeidet, saa er denne Mening fuldkommen urigtig og ubegrundet. Vi ere for længe siden komne bort fra de Forhold, hvorunder man skabte sin Formue og sin Fremgang ved selv personlig at udføre alt Arbeide, der stilles ganske andre Fordringer nu, og hvad der for en Snees eller 30 Aar tilbage kunde være rigtigt og godt, vilde nu vise sig som en stor Feil. Nei, der hører ikke saa Lidet til for den mindre Jordbruger, naar han vil holde sig saaledes, at han virkelig kan staae Tidens Tryk og Fordringer imod og tillige bidrage til at fremme Statens Indtægter og Udvikling i det Hele, og det er virkelig ikke nok, at vort Landbrug bærer sig igennem, men det er nødvendigt, at Landet heelt igennem, i sin hele Udvikling, i sin hele Industri, i sin Handel, i Cøt og Alt hæver sig til at følge med den Udvikling, som den øvrige Verden har naaet. Ifølge alle disse Hensyn er det min Overbeviisning, at et Apparat, der vil blive saa kostbart som det, vi faae, naar denne Lov bliver vedtagen og bærer sine Consequenter, saavel dem, som vi see, som og saadanne, vi nu ikke kunne see eller have nogen